

SAMKEPPNISEFTIRLITIÐ

Miðvikudagur, 11. maí, 2011

Ákvörðun nr. 20/2011

Sameiginleg yfirráð Arion banka og Búvalla yfir Högum hf.

I.

Málavextir og málsmeðferð

Með bréfi dags. 18. febrúar 2011 tilkynntu Búvellir slhf. (hér eftir Búvellir) Samkeppniseftirlitinu að félagið hefði eignast stóran hlut í Högum hf. (hér eftir Hagar) og þar með mögulega öðlast yfirráð yfir félaginu í skilningi 17. gr. samkeppnislaga. Með bréfinu fylgdu ýmis gögn og ítarlegar upplýsingar um viðskipti aðila. Með bréfi dags. 9. mars 2011 lýsti Samkeppniseftirlitið þeirri skoðun sinni að greina þyrfti yfirráð yfir félögum með tæmandi hætti í samrunaskrá. Ófullnægjandi væri að taka aðeins fram að mögulega hefði stofnast til yfirráða. Þá taldi Samkeppniseftirlitið jafnframt að samkomulag Eignabjargs ehf. (hér eftir Eignabjarg) og Búvalla gerði það líklegt að til sameiginlegra yfirráða hefði stofnast yfir Högum. Með bréfi dags. 10. mars sl. tilkynntu Búvellir og Eignabjarg að félögin teldu við nánari skoðun að fyrirvarar í samrunaskrá hefðu ekki verið nauðsynlegir og það væri þeirra mat að félögin hefðu sameiginleg yfirráð yfir Högum.

Með bréfi dags. 24. mars sl. óskaði Samkeppniseftirlitið eftir nánari sjónarmiðum frá aðilum varðandi hin breyttu yfirráð yfir Högum. Bárust svör aðila með bréfum dags. 6. og 7. apríl.

Viðræður Samkeppniseftirlitsins við Arion banka og Búvelli hafa leitt til þess að bankinn hefur gengist undir sátt í málinu á grundvelli 17. gr. f samkeppnislaga og 22. gr. reglna um málsmeðferð Samkeppniseftirlitsins nr. 880/2005. Sáttin felur í sér að samruna þessa máls eru sett skilyrði en nánar er vikið að þeim í niðurstöðukafla ákvörðunar þessarar.

II.

Samruninn

Samkvæmt 17. gr. samkeppnislaga telst samruni hafa átt sér stað þegar breyting verður á yfirráðum til frambúðar. Samruni getur þannig m.a. falist í því að fyrirtæki, eitt eða fleiri, nái yfirráðum í heild eða hluta yfir öðru fyrirtæki, t.d. með því að kaupa eignir þess í heild eða hluta, sbr. c-lið 1. mgr. 17. gr. Getur samruni falist í því að fyrirtæki taki yfir hvers kyns eignir annars fyrirtækis.¹ Samruni getur einnig falist í því að fyrirtæki tekur

¹ Sjá t.d. leiðbeiningarreglur framkvæmdastjórnar EB frá 10. júlí 2007 um m.a. skilgreiningu á hugtakinu samruni (COMMISSION CONSOLIDATED JURISDICTIONAL NOTICE under Council Regulation (EC) No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings): "...the object of control can be one or more, or also parts of, undertakings which constitute legal entities, or the assets of such entities, or only some of these assets. The acquisition of control over assets can only be considered a concentration if those assets constitute

yfir annað fyrirtæki, sbr. b-lið 1. mgr. 17. gr. Samkvæmt 2. tl. 1. mgr. 4. gr. er með fyrirtæki átt við einstakling, félag, opinbera aðila eða aðra sem stunda atvinnurekstur. Með atvinnurekstri er átt við hvers konar atvinnustarfsemi, óháð formi eignarhalds og án tillits til þeirrar vöru, þjónustu eða réttinda sem verslað eða sýslað er með gegn endurgjaldi, sbr. 1. tl. 1. mgr. 4. gr. samkeppnislaga. Í máli þessu háttar svo til að tveir aðilar, Búvellir og Arion banki, sem starfað hafa sjálfstætt hafa gert með sér samkomulag um stjórnun Haga sem felur í sér að fyrirtækin fara sameiginlega með yfirráð yfir Högum.

1. Nánar um samrunaaðila

Arion banki er viðskiptabanki og hefur leyfi sem slíkur samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Bankinn hefur komið á fót eignarhaldsfélaginu Eignabjargi, sem er að fullu í eigu bankans, til þess að sjá um fullnustueignir bankans. Ýmis félög sem Arion banki hefur tekið yfir á nýliðnum misserum eru í eigu Eignabjargs. Hefur Samkeppniseftirlitið áður fjallað um eignarhaldsfélagið og eignarhald þess á atvinnufyrirtækjum sbr. ákvörðun Samkeppniseftirlitsins nr. 6/2010, *Yfirtaka Arion banka hf. á 1998 ehf.*, og fleiri ákvarðanir.

Búvellir eru félag í eigu ýmissa aðila sem hefur það að markmiði að fjárfesta í og halda á hlut eigenda sinna í Högum samkvæmt því sem fram kemur í samrunaskrá. Eigendur Búvalla er fjöldi fjárfesta. Margir hverjir eru lífeyrissjóðir. Stærstu eigendur Búvalla eru Hagamelur ehf., Gildi lífeyrissjóður, Stefnir Íslenski Athafnasjóðurinn I og Stefnir ÍS 5.

Meginstarfsemi Haga er á sviði rekstrar dagvöruverslana samkvæmt samrunaskrá. Fram kemur í samrunaskrá að í eigu Haga séu jafnframt kjötvinnsla og sportvöruverslun svo eitthvað sé nefnt.

2. Markaðir sem máli skipta og staða fyrirtækja á þeim

Það er mat Samkeppniseftirlitsins að tengsl Arion banka við Haga valdi helst samkeppnislegum vandkvæðum vegna samrunans. Telur stofnunin því óþarfi að fjalla með ítarlegum hætti um Búvelli í ákvörðun þessari.

Samkvæmt 4. gr. samkeppnislaga er markaður sölusvæði vöru og staðgengdarvöru og/eða sölusvæði þjónustu og staðgengdarþjónustu. Hagfræðileg rök leiða til þess að skoða verður viðkomandi markaði út frá að minnsta kosti tveimur sjónarhornum. Annars vegar vöru- eða þjónustumarkaðnum og hins vegar landfræðilega markaðnum. Hafa ber þó í huga að markaðsskilgreiningar í samkeppnisrétti geta ekki verið nákvæmar og eru aðeins notaðar til viðmiðunar, sbr. t.d. úrskurð áfrýjunarnefndar samkeppnismála í máli nr. 8/2008, *Fiskmarkaður Íslands hf. gegn Samkeppniseftirlitinu*. Í máli þessu er rétt að líta til þriðja sjónarhornsins varðandi vissa markaði þar sem markaðurinn er ólíkur eftir árstíðum. Er af þeim sökum rétt að líta jafnframt til árstíðabundinna sveiflna í framboði og eftirspurn.

the whole or a part of an undertaking, i.e. a business with a market presence, to which a market turnover can be clearly attributed. The transfer of the client base of a business can fulfil these criteria if this is sufficient to transfer a business with a market turnover. A transaction confined to intangible assets such as brands, patents or copyrights may also be considered to be a concentration if those assets constitute a business with a market turnover.."

Samkeppniseftirlitið fjallaði um yfirtöku Arion banka á Högum í ákvörðun nr. 6/2010. Í ákvörðuninni var fjallað nánar um þjónustu viðskiptabanka, smásölu á dagvöru í matvöruverslunum, sölu á bókum og færsluhirðingu.

Þá hefur Samkeppniseftirlitið fjallað um viðskiptabankamarkað í ýmsum ákvörðunum. Í ákvörðun 50/2008, *Samruni SPRON og Kaupþings*, er að finna ítarlega greiningu á viðskiptabankamarkaði. Í þeirri ákvörðun komst Samkeppniseftirlitið að þeirri niðurstöðu að þrjár viðskiptabankar hefðu sameiginlega markaðsráðandi stöðu á markaðnum fyrir viðskiptabankþjónustu við einstaklinga og smærri fyrirtækja. Nú er sama starfsemi rekin á Íslandi undir merkjum Landsbankans hf., Arion banka hf. og Íslandsbanka hf. Er staða þessara þriggja banka enn mjög sterk svo sem fjallað er um í umræðuskjali nr. 1/2011 *Samkeppni á bankamarkaði*.

Í ákvörðun Samkeppniseftirlitsins nr. 64/2008 *Misnotkun Haga hf. á markaðsráðandi stöðu sinni*, sbr. og úrskurð áfrýjunarnefndar samkeppnismála í máli nr. 2/2009, var matvörumarkaðurinn skilgreindur sem sala á dagvöru í matvöruverslunum.² Með dagvöru er átt við vörur sem uppfylla daglegar þarfir neytenda og þurfa dagvöruverslanir að hafa á boðstólum ákveðið úrval af t.d. matar-, drykkjar-, hreinlætis- og snyrtivörum. Sala á dagvöru hefur þannig verið aðgreind frá sölu á sérvöru en margar matvöruverslanir bjóða jafnframt upp á allnokkurt úrval sérvöru, t.d. fatnað og búsáhöld. Þá hafa skýr skil verið gerð á milli sölu matvöruverslana á dagvöru annars vegar og svo sérverslana með matvöru hins vegar, s.s. bakaría og fisk- og kjötbúða. Hvað varðar sölu bensínstöðva á dagvöru kom fram í nefndum úrskurði áfrýjunarnefndar að ekki væru nægjanleg rök fyrir því að sala þeirra gæti frá sjónarhóli neytenda fallið undir þann markað sem matvöruverslanir starfa á sökum þess að meginviðskipti bensínstöðvanna beindust að annars konar sölu en á dagvöru. Ekkert hefur komið fram í þessu máli sem kallar á breytingu á þessari markaðsskilgreiningu.

Almennt er litið svo á í samkeppnisrétti að smásölumarkaðir séu staðbundnir. Þannig er ljóst að nálægð kaupenda við matvöruverslanir er að öllu jöfnu æskileg ef ekki nauðsynleg, sbr. ákvörðun samkeppnisráðs nr. 38/2002. Í ákvörðun Samkeppniseftirlitsins nr. 64/2008 var við skilgreiningu á landfræðilega markaðnum miðað við að matvöruverslun geti að öðru jöfnu laðað til sín neytendur sem búa í u.þ.b. 20-30 mín. akstursfjarlægð frá versluninni. Í máli þessu er aftur á móti ekki þörf á nákvæmri skilgreiningu á landfræðilegum mörkuðum auk þess sem staða Haga á landinu öllu í sölu á dagvöru í matvöruverslunum endurspeglar vel sterka stöðu þeirra á einstökum landfræðilegum mörkuðum.

Var á þessu byggt í ákvörðun 6/2010. Þá er rétt að geta þess að Samkeppniseftirlitið telur að staða Arion banka í sölu á bókum sé afar sterk þar sem bankinn hefur yferráð yfir Pennanum auk Haga. Á helsta sölutímabili bóka hefur markaðshlutdeild þessara félaga verið upp undir 80% en bækur seljast helst í nóvember og desember ár hvert. Á öðrum tímum keppa dagvöruverslanir ekki með jafn afgerandi hætti við hefðbundnar bókabúðir.

Loks var fjallað um það í ákvörðun nr. 6/2010 að Arion banka hefur yferráð yfir Valitor sem er stærsti færsluhirðir landsins. Í færsluhirðingu felst að taka við færslum vegna

² Þessi skilgreining var ennfremur staðfest í nýlegum dómi Héraðsdóms Reykjavíkur í sama máli, sbr. dóm Héraðsdóms í máli nr. E-7649/2009 frá 19. febrúar sl. Sjá einnig eldri mál samkeppnisyfirvalda, sbr. t.d. ákvörðun samkeppnisráðs nr. 18/1999 *Yfirtaka Baugs hf. á Vöruveltunni hf.* og skýrslu Samkeppnisstofnunar, *Matvörumarkaðurinn – Verðlagspróun í smásölu 1996 til 2000*.

viðskipta korthafa við söluaðila og að greiða söluaðilum út fé eftir að færslan hefur farið fram. Eru Hagar sem stærsti kaupandi slíkrar þjónustu á Íslandi. Styrkir það stöðu Valitors að mati Samkeppniseftirlitsins.

4. Íhlutun

Af framangreindu leiðir að hin sameiginlegu yferráð Arion banka og Búvalla raska samkeppni. Vísast hér fyrst til þeirra almennu sjónarmiða sem fram koma í úrskurði áfrýjunarnefndar samkeppnismála nr. 18/2009, *Síminn gegn Samkeppniseftirlitinu*, sem eiga við eignarhald Arion banka á Högum. Þá er ennfremur vísað til umræðuskjals Samkeppniseftirlitsins, nr. 1/2009, *Bankar og endurskipulagning fyrirtækja*. Um framangreint vísast nánar til viðkomandi gagna auk ákvörðunar nr. 6/2010.

Svo sem fram kemur í fyrrgreindri ákvörðun nr. 64/2008, *Misnotkun Haga hf. á markaðsráðandi stöðu sinni*, sbr. og úrskurð áfrýjunarnefndar samkeppnismála í máli nr. 2/2009, eru Hagar í markaðsráðandi stöðu á matvörumarkaði. Við yfirtöku Arion banka eignaðist félagið sterkari bakhjarl en áður.

Sameiginleg markaðshlutdeild Haga og Pennans á bókamarkaði er jafnframt afar há og ljóst að hið sameinaða félag verður í yfirburðastöðu á þeim markaði. Ennfremur eru Hagar mikilvægur viðskiptavinur á færsluhirðingarmarkaði þar sem Valitor, sem er undir yferráðum Arion banka, hefur verið talinn markaðsráðandi. Arion banki er jafnframt hluthafi í Ölgerðinni Egill Skallagrímsson ehf. þar sem bankinn á 15% eignarhlut. Er Ölgerðin einn stærsti birgji íslenskra dagvöruverslana. Þá hefur Arion banki margs konar aðra hagsmuni tengda Högum, m.a. í gegnum eignarhluti sína í ýmsum fasteignafélögum sem leigja húsnæði fyrir dagvöruverslanir. Arion banki er jafnframt einn þriggja viðskiptabanka á Íslandi sem reka net útibúa um allt land. Eru margir birgjar og keppinautar Haga í viðskiptum við bankann sem skapar hættu á því að aðilum sé mismunað varðandi viðskiptakjör. Hafa viðskiptavinir Arion banka úr þessum hópi viðrað áhyggjur sínar vegna þessa við Samkeppniseftirlitið.

Af framangreindu leiðir að tilefni er til íhlutunar skv. 17. gr. c samkeppnislaga vegna samrunans. Arion banki lýsti yfir vilja til þess að gangast undir sátt í málinu á grundvelli 17. gr. f laganna og 22. gr. reglna um málsmeðferð Samkeppniseftirlitsins nr. 880/2005. Viðræður við bankann hafa leitt til sáttar í málinu. Sáttin felur í sér neðangreind skilyrði sem sett eru fram í ákvörðunarorðum. Telur Samkeppniseftirlitið að skilyrðin leysi hin samkeppnislegu vandamál sem stafa af samrunanum.

Skilyrðin eru í aðalatriðum í samræmi við þau skilyrði sem Samkeppniseftirlitið setti fyrir yfirtöku Arion banka á Högum með ákvörðun nr. 6/2010. Telur stofnunin að þau samkeppnislegu vandkvæði sem leiddu til setningar þeirra skilyrða eigi enn við í máli þessu. Aftur á móti háttar svo til hér að yferráð Arion banka yfir Högum eru nú sameiginleg með Búvöllum. Telur Samkeppniseftirlitið að þessi breyting í aðstæðum Haga leiði til þess að eðlilegt sé að gera nokkrar breytingar á skilyrðunum. Eru þannig ákvæði um sölu og sölufrest ásamt ákvæðum um stjórnarsetu í Högum breytt frá ákvörðun nr. 6/2010. Að öðru leyti eru skilyrðin efnislega samhljóða og ber að túlka með sama hætti og áður.

III.

Ákvörðunarorð:

„Sala Arion banka á hlutafé Haga hf. til Búvalla slhf ásamt samkomulagi félaganna um stjórnun Haga felur í sér samruna í skilningi 17. gr. samkeppnislaga nr. 44/2005 þar sem stofnast hefur til sameiginlegra yferráða félaganna yfir Högum. Með heimild í 17. gr. samkeppnislaga eru samrunanum sett skilyrði. Með setningu eftirfarandi skilyrða er ekki þörf á ógildingunni samrunans:

1.

Söluskylda og sölumáti

1.1

Frestur til sölu

Arion banki skal selja [...]³

Samkeppniseftirlitið getur framlengt sölufrest skv. 1. mgr. sæki bankinn um það. Í umsókn um framlengingu sölufrests skal rökstutt hvaða atvik komi í veg fyrir sölu. Ef umsóknin byggist á því mati bankans að erfiðar markaðsaðstæður eða sérstakar aðstæður í rekstri eða rekstrarumhverfi Haga hamli sölu innan frests skv. 1. mgr. skal með henni fylgja álit frá óháðum kunnáttumanni þar sem framangreint mat bankans er staðfest. Samkeppniseftirlitið getur bundið framlengingu sölufrests skilyrðum, t.a.m. um tengsl þeirra stjórnarmanna Haga sem tilnefndir eru af Arion banka við bankann.

1.2

Sölumáti

Fyrir liggur að hlutur Arion banka í Högum verður seldur með skráningu í kauphöll að undangengnu útboði í samræmi við ákvæði laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007. Verði vikið frá því skal upplýsa Samkeppniseftirlitið þar um og um ástæður þess.

Eftirlitsaðili bankans sbr. 4. gr. skal fylgjast með söluferlinu og skal söluáætlun liggja fyrir þegar við gildistöku ákvörðunar þessarar.

2.

Aðgerðir gegn skaðlegum hagsmunatengslum

2.1

Almennt

Markmið ákvörðunar þessarar er að tryggja að viðskiptatengsl Arion banka við fyrirtæki sem starfa á sömu eða skyldum mörkuðum og Hagar skaði ekki

³ Fellt út vegna trúnaðar

Samkeppni á meðan Hagar eru undir beinum yfirráðum Arion banka. Skal bankinn í því skyni tryggja sjálfstæði Haga á samkeppnismarkaði.

2.2

Eignarhald Haga skal falið sérstöku eignarhaldsfélagi Eignarhlut bankans í Högum hefur verið komið fyrir í eignarhaldsfélagi í eigu bankans.

Eignabjarg skal lúta eftirfarandi reglum að lágmarki:

- a) Í stjórn eignarhaldsfélagsins sitja fimm menn. Af þeim skal stjórnarformaður og annar stjórnarmaður til viðbótar vera óháðir Arion banka. Aðrir stjórnarmenn mega ekki koma frá útlánasviðum Arion banka. Með útlánasviðum er átt við viðskiptabankasvið og fyrirtækjasvið en það eru þau svið innan bankans sem bera ábyrgð á útlánum til fyrirtækja.
Stjórnarmaður telst óháður ef hann er ekki starfsmaður eða stjórnarmaður hjá bankanum eða fyrirtækjum sem bankinn á meira en 15% eignarhlut í, er ekki maki stjórnarmanns eða stjórnanda hjá ofangreindum aðilum, skyldur þeim í beinan legg eða fyrsta legg til hliðar. Einnig telst stjórnarmaður óháður ef hann er ekki verulega háður framangreindum aðilum í störfum sínum. Þeir sem t.d. sinna reglubundið hagsmunagæslu og/eða ráðgjafarstöfum fyrir framangreinda aðila uppfylla ekki þetta skilyrði.
- b) Starfsmenn Eignabjargs skulu ekki jafnframt vera starfsmenn Arion banka.
- c) Stjórnarmönnum í Eignabjargi og starfsmönnum þess er óheimilt að grípa til nokkurra ráðstafana sem dregið geta úr viðskiptalegu sjálfstæði Haga eða takmarkað samkeppni á þeim mörkuðum sem Hagar starfa á.
- d) Stjórn og starfsmönnum Arion banka er óheimilt að beina fyrirmælum, tilmælum eða ábendingum til stjórnarmanna eða starfsmanna Haga sem miða að eða geta haft þau skaðlegu áhrif sem tilgreind eru í c-lið.
- e) Tryggja skal að starfsmenn Eignabjargs hafi ekki aðgang að upplýsingum um viðskiptavini bankans, annarra en þeirra sem falla undir eignarhaldsfélagið og teljast vera eðlilegar upplýsingar fyrir aðila sem reka fyrirtæki í eigu eignarhaldsfélagsins, sbr. einnig gr. 2.7.
- f) Eignabjarg skal móta sjálfstæða eigendastefnu fyrir Haga. Meðal annars skal Högum sett sjálfstætt rekstrarmarkmið. Hafa skal eðlileg arðsemissjónarmið að leiðarljósi í rekstri Haga. Eignabjarg skal gera skýrar kröfur til stjórnenda Haga um að þeir fylgi eigendastefnu þess og kröfu um eðlilega arðsemi.
- g) Æðstu stjórnendur bankans skulu aðeins taka þátt í almennri stefnumótun Eignabjargs og taka þátt í mikilvægum ákvörðunum um rekstur félagsins. Að öðru leyti skal starfsemi Eignabjargs vera sjálfstæð.

- h) Starfsemi Eignabjargs skal hýst utan bankans. Skilgreina skal þjónustu stoðdeilda bankans við Eignabjarg og skal tryggja að sú þjónusta falli að öðrum ákvæðum þessarar greinar.
- i) Arion banki skal gera samning við Eignabjarg um fjármögnun og markmið rekstrar þess þar sem meðal annars skal koma fram hvaða arðsemiskröfu bankinn gerir til Eignabjargs.
- j) Stjórnarmenn og starfsmenn Eignabjargs skulu undirrita yfirlýsingu. Í henni skal hlutaðeigandi lýsa því yfir að hann hafi kynnt sér þau fyrirmæli sem felast í ákvörðun þessari og hann heiti því að virða þau að öllu leyti að viðlagðri ábyrgð. Æðstu stjórnendur bankans skulu einnig undirrita samskonar yfirlýsingu.

2.3

Tryggja skal sjálfstæði Haga gagnvart banka

Hagar skulu reknir sem sjálfstætt félag undir Eignabjargi. Rekstur Haga skal vera að fullu aðskilinn frá öðrum rekstri bankans og Eignabjargi.

Í stjórn Haga skulu sitja stjórnarmenn sem eru óháðir Arion banka í skilningi b. liðar 2. mgr. greinar 2.2. Skal Arion banka eigi að síður heimilt að skipa tvo starfsmenn bankans eða Eignabjargs í stjórnina enda séu þeir ekki starfsmenn útlánasviða bankans. Skulu fulltrúarnir skal undirrita sérstaka yfirlýsingu. Í henni skal hlutaðeigandi lýsa því yfir að hann hafi kynnt sér þau fyrirmæli sem felast í ákvörðun þessari (þ.m.t. ákvæði 2.7 um vernd trúnaðarupplýsinga) og hann heiti því að virða þau að öllu leyti að viðlagðri ábyrgð.

2.4

Tryggja skal sjálfstæði milli Haga og tengdra fyrirtæka

Tryggja skal fullt sjálfstæði milli annars vegar Haga og hins vegar keppinauta og mikilvægra viðskiptavina Haga sem eru eða munu verða, að fullu eða hluta, í eigu Arion banka (nefnd hér eftir tengd fyrirtæki). Um er að ræða a.m.k. eftirfarandi fyrirtæki:

- a) Penninn á Íslandi ehf.
- b) Valitor Holding hf.
- c) Reitir fasteignafélag ehf.
- d) Ölgerðin Egill Skallagrímsson ehf.

Arion banka er óheimilt að sameina rekstur Haga við önnur dótturfélög eða verslanir sem nú eru í eigu Arion banka eða bankinn kann að eignast eða ná yfirráðum yfir síðar, án samþykkis Samkeppniseftirlitsins.

Arion banki skal tryggja að starfsmenn bankans miðli ekki viðkvæmum upplýsingum um starfsemi framangreindra fyrirtækja á milli þeirra.

2.5

Óheimilt er að hlutast til um viðskipti milli Haga og tengdra fyrirtækja Ef um er að ræða viðskipti á milli Haga og tengdra fyrirtækja skulu þau vera á viðskiptalegum forsendum eins og um viðskipti milli ótengdra aðila væri að ræða. Þá skal viðskiptastefna Haga vera algerlega óháð tengdum fyrirtækjum í

eigu bankans. Hvorki bankinn né Eignabjargi skulu hafa afskipti af viðskiptum á milli Haga og tengdra félaga. Er bankanum t.d. óheimilt að beita sér fyrir því að Hagar beini viðskiptum til tengdra fyrirtækja. Jafnframt er bankanum óheimilt að stuðla að því að tengd fyrirtæki eigi viðskipti við Haga.

2.6

Bankanum er óheimilt að hlutast til um viðskipti milli Haga og annarra viðskiptavina bankans

Arion banka er óheimilt að hafa afskipti af viðskiptum milli Haga og annarra viðskiptavina bankans. Þannig er bankanum t.d. óheimilt að beita sér fyrir því að viðskiptavinir hans beini viðskiptum sínum til Haga eða að Hagar beini viðskiptum sínum til annarra viðskiptavina bankans.

2.7

Bankinn skal gæta jafnræðis og trúnaðar milli Haga og viðskiptavina bankans Arion banki skal gæta jafnræðis á milli Haga og annarra viðskiptavina bankans. Skal bankinn tryggja að sömu aðilar innan bankans séu ekki viðskiptastjórar (starfsmenn útlánasviða sem bera ábyrgð á útlánnum til einstakra viðskiptavina) annars vegar Haga og hins vegar helstu viðskiptavina Haga, birgja eða keppinauta sem jafnframt eru í viðskiptum við bankann.

Arion banki skal tryggja með nauðsynlegum aðgerðum að viðkvæmar upplýsingar sem bankinn býr yfir um keppinauta eða viðskiptavini Haga berist ekki til Haga.

Arion banki skal tryggja með nauðsynlegum aðgerðum að viðkvæmar upplýsingar sem bankinn býr yfir um Haga berist ekki til keppinauta eða viðskiptavina Haga.

3.

Upplýsingagjöf

3.1

Opinber upplýsingagjöf um starfsemi Eignabjargs og framkvæmd á skilyrðum Eignabjarg skal birta á heimasíðu sinni upplýsingar um eftirfarandi að lágmarki:

- a) Skipan stjórnar Eignabjargs og starfsmenn.
- b) Skipurit Eignabjargs.
- c) Lista yfir eignarhluti Eignabjargs í einstökum fyrirtækjum og stærð þeirra, ásamt upplýsingum um fulltrúa Eignabjargs í stjórn viðkomandi fyrirtækis.
- d) Aðkeypta þjónustu Eignabjargs frá Arion banka.
- e) Efni samnings Eignabjargs við Arion banka um fjármögnun félagsins svo ljóst sé hver efnahagsleg tengsl félagsins og bankans séu.
- f) Almennar upplýsingar um hvernig Eignabjarg hyggst tryggja að ákvörðun þessari sé fylgt.

Arion banki skal að lágmarki birta á heimasíðu sinni upplýsingar sem útskýra framkvæmd bankans á þessari ákvörðun.

3.2

Opinber upplýsingagjöf um starfsemi Haga

Á meðan Hagar eru undir yferráðum Arion banka skulu eftirfarandi upplýsingar um starfsemi og rekstur Haga vera aðgengilegar opinberlega, t.d. á heimasíðu félagsins:

- a) Upplýsingar um skipan stjórnar Haga ásamt upplýsingum um forstjóra félagsins og eftir atvikum helstu stjórnendur. Þá skal upplýsa um allar breytingar á skipan stjórnar þegar þær eiga sér stað.
- b) Upplýsingar um stærð eignarhlutar bankans og breytingar á honum, þegar þær eiga sér stað.
- c) Hafi sölufjerli samkvæmt grein 1.2 ekki hafist fyrir 1. október 2010 og þar til slíkt sölufjerli hefur hafist, skal birta opinberlega ársreikning og hálfársuppgjör (miðað við 31. ágúst 2010) Haga á því tímabili. Birtingin skal fara fram eigi síðar en tveimur mánuðum eftir að uppgjörstímabili lýkur. Ársreikningur og hálfársuppgjör skal að lágmarki innihalda rekstrarreikning, efnahagsreikning, sjóðsstreymisyfirlit og eiginfjáryfirlit fyrir viðkomandi tímabil ásamt útreikningi á hreinum hagnaði á hlut fyrir árið/tímabilið. Skulu birtir reikningar félagsins vera útbúnir í samræmi við ákvæði laga nr. 3/2006 um ársreikninga og framsetning þeirra vera nægilega ítarleg til þess að gefa glögga mynd af rekstrinum. Jafnframt skal gera grein fyrir áritun endurskoðanda sé reikningur félagsins endurskoðaður.

4.

Eftirlit

4.1

Eftirlit innan bankans og Eignabjargs

Stjórn Arion banka skal fela óháðum aðila eða aðilum eftirlit með því að skilyrðum ákvörðunum þessarar sé fylgt. Með óháðum aðila er hér átt við aðila sem ráðinn er af stjórninni og kemur ekki með neinum hætti að framkvæmd skilyrða ákvörðunar þessarar eða starfsemi bankans eða Eignabjargs sem tengist skilyrðum ákvörðunarinnar.

Skal stjórnin tryggja að viðkomandi eftirlitsaðili njóti nægilegra heimilda og sjálfstæðis til þess að geta framkvæmt þetta eftirlit með trúverðugum hætti. Skal t.d. tryggt að eftirlitsaðilinn geti aflað sér utanaðkomandi sérfræðiaðstoðar ef hann telur þörf á því. Skal stjórnin upplýsa Samkeppniseftirlitið fyrir 20. maí nk. um hvernig framangreint verður tryggt.

Eftirlit samkvæmt 1. mgr. skal að lágmarki fela í sér eftirfarandi:

- a) Að gengið sé úr skugga um hvort farið hafi verið að ákvörðun þessari af hálfu bankans, Eignabjargs og Haga. Í því felst mat á því hvort verkferlar bankans séu fullnægjandi og hvort farið hafi verið eftir þeim.

- b) Að sérstaklega sé kannað hvort eðlileg arðsemissjónarmið séu höfð að leiðarljósi í rekstri Haga.
- c) Að fylgst sé með því að stjórnarmenn Eignabjargs og Haga, eftir því sem við á, uppfylli skilyrði ákvörðunar þessarar.
- d) Að fylgst sé með því að viðskipti bankans við fyrirtæki á tengdum mörkuðum eða sama markaði og Hagar starfa á séu í samræmi við ákvæði ákvörðunar þessarar.
- e) Að fylgst sé með því að viðskipti Haga við Arion banka og félög í eigu bankans séu í samræmi við ákvæði ákvörðunar þessarar.
- f) Að fylgst sé með því hvort verulegar breytingar verði í rekstri Haga, s.s. með sölu tiltekinna rekstrareininga, opnun eða lokun þeirra.

Eftirlitsaðili skv. 1. mgr. skal senda Samkeppniseftirlitinu skýrslu um starf sitt fyrir lok apríl og októbermánaða á meðan Arion banki hefur yfirráð yfir Högum. Skýrslan skal að lágmarki geyma þær upplýsingar og mat sem kveðið er á um í 3. mgr. þessarar greinar.

5.

Önnur ákvæði

Þau skilyrði sem fram koma í þessari ákvörðun falla niður þegar Arion banki hefur misst yfirráð yfir Högum að undanskyldum þeim skilyrðum sem fram koma í 1. gr. skilyrðanna

Á meðan Arion banki getur skipað stjórnarmann í Högum og Pennanum eða öðrum tengdum félögum skal bankinn ekki skipa sama stjórnarmanninn í fleiri en eitt af félögunum.

6.

Viðurlög

Brot á þeim fyrirmælum sem fram koma í ákvörðun þessari varða viðurlögum skv. IX. kafla samkeppnislaga.“

Samkeppniseftirlitið

Páll Gunnar Pálsson